

Tutkimus: Kolmannes suomalaisista ei koe tietävänsä tarpeeksi C-hepatiitin tartuntatavoista – moni uskoo virheellisesti, että riskiä voi pienentää rokotteella

Noin kolmasosa (34 %) suomalaisista ei koe tietävänsä tarpeeksi C-hepatiitin tartuntatavoista. Tämä käy ilmi tuoreesta kyselytutkimuksesta. Lisäksi tutkimuksessa havaittiin, että C-hepatiitin tarttumiseen liittyy myös useita harhauskomuksia, kuten uskomus siitä, että C-hepatiitti tarttuu ruoan välityksellä ja että C-hepatiitilta voi suojautua rokotuksella.

C-hepatiitti on viruksen aiheuttama, yleensä oireeton maksatulehdus, joka tarttuu ihmisestä toiseen veren välityksellä. Hoitamattomana virus voi aiheuttaa esimerkiksi maksakirroosia ja maksasolusyöpää. Suomessa todetaan vuosittain yli tuhat uutta tartuntaa, ja kaikkiaan C-hepatiittia sairastaa Suomessa noin 20 000 ihmistä. Puolet tartunnoista todetaan alle 30-vuotiailla, ja yleisimmin tartunta todetaan 20–24-vuotiailla.

Munuais- ja maksaliitto, Suomen Lumme ry, A-klinikka Oy sekä lääkeyhtiöt Gilead ja Msd Finland Oy toteuttivat huhtikuussa 2018 kyselytutkimuksen*, jossa selvitettiin suomalaisten tietotasoa C-hepatiitista. Tutkimuksen mukaan 76 % suomalaisista tietää, mikä C-hepatiitti on. Tutkimus kuitenkin osoittaa, että C-hepatiittiin liittyy useita harhaluuloja: 16 % suomalaisista uskoo virheellisesti, että C-hepatiitti voi tarttua ruoan kautta, ja 13 % uskoo tartunnan voivan tulla pisaratartuntana. Lähes puolet (46 %) uskoo myös, että tartuntariskiä voi pienentää rokotteella, mikä ei pidä paikkaansa. Suomalaisista yli puolet (55 %) uskoo myös, että jo saatu tartunta olisi tullut jollain tavalla esiin, vaikka todellisuudessa C-hepatiittivirus voi elää kehossa oireettomana vuosia.

”C-hepatiitin tartuntatavat ovat monelle suomalaiselle vielä tuntemattomia. Tämän tutkimuksen tulokset osoittavat, että meidän tulee tehdä työtä C-hepatiittitietoisuuden lisäämiseksi ja erilaisten harhaluulojen kitkemiseksi. Noudatamme Suomessa kansallista C-hepatiittistrategiaa, joka tähtää esimerkiksi näihin muutoksiin”, kertoo A-Klinikka Oy:n johtava ylilääkäri **Kaarlo Simojoki**.

Suomalaiset tunnistivat tutkimuksessa C-hepatiitin yleisimmät tartuntatavat: 68 % arvioi yleisimmäksi syyksi pistohuumevälineet, 55 % seksuaalisen kanssakäymisen ja 55 % verensiirron. Kuitenkin vain hieman yli puolet vastaajista (66 %) nimesi tartuntasyynä verikontaktin, vaikka C-hepatiitti vaatii aina tarttuakseen molemminpuolisen verikontaktin.

C-hepatiittiin liittyy Suomessa edelleen voimakas negatiivinen leima

Potilasjärjestöt ovat havainneet, että C-hepatiittiin liittyy Suomessa yhä voimakas negatiivinen leima. Tartunnan saaneet kertovat usein kantavansa tartunnasta häpeää. Leimautumisen pelko ja häpeä voivat estää tartuntaa epäileviä hakeutumasta testeihin. Hakeutumalla testiin ja hoitoon C-hepatiitti voidaan parantaa. Suomen hepatiittistrategian pitkän aikavälin tavoitteena on kaikkien tartunnan saaneiden hoitaminen.

”On vahingollista, että tartuntaan liittyy Suomessa paljon häpeää, sillä se ei kannusta riskiryhmiin kuuluvia käymään testeissä. Kuulemme paljon tarinoita, joissa C-hepatiitti on tarttunut esimerkiksi yksittäisestä huumekekeilusta tai ulkomailla otetusta tatuoinnista. On kohtuutonta, että tartunnan saanut joutuu elämään ennakkoluulojen kohteena eikä pahimmassa tapauksessa uskalla hakeutua testattavaksi ja hoitoon”, kertoo Munuais- ja maksaliiton toiminnanjohtaja **Sari Högström**.

Vuosille 2017–2019 tehty Suomen kansallinen C-hepatiittistrategia tähtää uusien C-hepatiittitartuntojen ennaltaehkäisyyn, testaus- ja hoitokäytäntöjen yhdenmukaistamiseen, tartunnan saaneiden saattamiseen seurannan ja hoidon pariin sekä seurantajärjestelmän luomiseen ja seurannan tehostamiseen. Voit tutustua strategiaan osoitteessa <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3845-8>.

*Kyselytutkimuksen C-hepatiitista on toteuttanut YouGov Finland. Tämä tieto pyydetään kertomaan tuloksia mahdollisesti julkistettaessa. Tiedot kerättiin sähköisenä kyselynä 13.4.–15.4.2018 välisenä aikana YouGovin kuluttajapaneelissa, johon kuuluu yli 20 000 suomalaista. Tutkimuksen kohderyhmään kuuluvat 18 vuotta täyttäneet suomalaiset. Tutkimuksen lähtöotos muodostettiin ja lopullinen otos painotettiin suomalaista aikuisväestöä

edustavaksi iän, sukupuolen ja kotipaikan mukaan. Kokonaistuloksissa (n=1012) keskimääräinen luottamusväli on $\pm 2,8$ %-yksikköä suuntaansa (95 %:n luottamustasolla).

Voit lukea lisää myös tänään alkaneesta, C-hepatiittitietoisuuden lisäämiseen tähtäävästä Tiedä. Älä tartuta -kampanjasta osoitteesta parannettavissa.com.

Lisätietoa C-hepatiitista osoitteessa seonveressa.fi.

Lisätietoja:

Sari Högström, Munuais- ja maksaliitto, sari.hogstrom@muma.fi, 0505367258

Margareeta Häkkinen, A-klinikka Oy, margareeta.hakkinen@a-klinikka.fi, 0509118603

Munuais- ja maksaliitto

Munuais- ja maksaliitto on valtakunnallinen potilasjärjestö, joka tukee munuais- ja maksasairauksiin sairastuneiden ja elinsiirron saaneiden sekä heidän läheistensä hyvinvointia ja ajaa heidän oikeuksiaan. Liiton 19 jäsenyhdistyksessä on noin 6000 henkilöjäsentä. Lisää tietoa www.muma.fi.

Suomen Lumme ry

Käyttäjähdistys Suomen Lumme ry on vuonna 2006 perustettu huumeista kokemusta omaavien ihmisten oikeuksia ajava yhdistys.

Päämääränämme on edistää huumeita käyttävien tai aiemmin käyttäneiden yhdenvertaisia oikeuksia yhteiskunnan jäsenyyteen ja sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä oikeuksia tulla kohdatuksi tavallisina ihmisinä muiden joukossa. www.suomenlumme.com

A-klinikkasäätiö

A-klinikkasäätiö ehkäisee ja vähentää päihdehaittoja sekä muita sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia. Tuotamme hyvinvointia edistävää tietoa ja laadukkaita palveluita. Säätiö kehittää päihde- ja mielenterveystyötä, harjoittaa tutkimusta, tarjoaa laajan valikoiman sähköisiä palveluita ja julkaisee päihdetyön erikoislehteä Tiimiä. Yhteiskuntapoliittinen vaikuttaminen ja asiantuntijatoiminta kuuluvat säätiön perustehtävään. Verkkopalvelut tavoittavat yli 210 000 kävijää kuukausittain.

Gilead

Gilead Sciences, Inc. is a research-based biopharmaceutical company that discovers, develops and commercializes innovative medicines in areas of unmet medical need. With each new discovery and investigational drug candidate, we seek to improve the care of patients living with life-threatening diseases around the world. Gilead's therapeutic areas of focus include HIV/AIDS, liver diseases, hematology and oncology, inflammatory and respiratory diseases and cardiovascular conditions.

MSD Finland Oy

MSD on toiminut lääketieteellisten innovaatioiden ja tutkimuksen etulinjassa jo yli vuosisadan ajan kehittäen ja tuoden markkinoille lääkkeitä ja rokotteita maailman haastavimpiin sairauksiin. MSD on Merck & Co., Inc.:in kaupan nimi ja sillä on pääkonttori Kenilworthissä, New Jersey'n osavaltiossa Yhdysvalloissa. Reseptilääkkeemme, rokotteemme ja biologiset hoitomuotomme ovat saatavilla yli 140 maassa. Olemme sitoutuneet edistämään terveydenhuollon saatavuutta moninaisten ohjelmien ja kumppanuuksemme kautta. Tänä päivänä MSD jatkaa toimintaansa tutkimuksen etulinjassa kehittääkseen maailmanlaajuisesti ihmisiä ja yhteisöjä uhkaavien sairauksien hoitoa ja ennaltaehkäisyä, mukaan lukien syöpäsairaudet, sydän- ja verisuonitaudit, Alzheimerin tauti sekä infektioaudit kuten HIV ja Ebola.

Lisätietoja: www.msd.fi. Voit seurata meitä myös [Facebookissa](#), [Twitterissä](#), [LinkedInissä](#) ja [YouTubessa](#).

MSD – Inventing for Life.